

УДК 654:197 (9/4)

КРАСНОСТУП Г.М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
Науково-дослідний інститут інформатики і права
Національної академії правових наук України

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА З КНР У СФЕРІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

***Анотація.** Стаття присвячена розгляду стану телебачення та радіомовлення КНР, а також виробленню рекомендацій для подальшого співробітництва у цій сфері.*

***Ключові слова:** інформація, засоби масової інформації, телебачення, радіо, Інтернет.*

***Аннотация.** Статья посвящена состоянию телевидения и радиовещания КНР, а также разработке рекомендаций для дальнейшего сотрудничества в этой сфере.*

***Ключевые слова:** информация, средства массовой информации, телевидение, радио, Интернет.*

***Summary.** The article is devoted to consideration of Chinese Television and Radio, and formulation of recommendations for further cooperation in this field.*

***Keywords:** information, media, Television, Radio, Internet.*

Постановка проблеми. Ефективність формування та реалізації державної інформаційної політики залежить від врахування досвіду інших країн у цій сфері.

Питання європейської інтеграції віднедавна постійно перебувають у колі наукових інтересів багатьох вітчизняних науковців. Останні дослідження та публікації фахівців у сфері інформаційного права, зокрема, Баранова О.О., Іванова В.Ф., Шевченка Т.С. свідчать, що вони зробили значний внесок у дослідженні правового регулювання організації діяльності засобів масової інформації європейських країн.

Разом з цим, більш глибокого дослідження потребує досвід східних країн з правового регулювання сфери телебачення і радіомовлення.

На сьогоднішній день в Україні зареєстровано дані про 1693 телерадіоорганізації та суб'єкта інформаційної діяльності. При цьому державний сегмент сфери телебачення і радіомовлення становить не більше 2,5 % від загальної кількості телерадіоорганізацій. Зовсім іншою ситуація є в Китайській Народній Республіці, де власником всіх телерадіокомпаній є Уряд.

Метою статті є дослідження сучасного стану китайського телебачення та радіомовлення, розвитку нових медіа в Китаї, а також визначення напрямів для поглиблення співпраці між нашими країнами.

Виклад основних положень. Китайське телебачення досить різноманітне.

Формування та реалізація державної політики Китаю у сфері телебачення і радіомовлення здійснюється Головним державним управлінням радіомовлення, кінематографії та телебачення Китайської Народної Республіки, яке має статус міністерства.

Сьогодні можна визначити наступні особливі риси китайського телебачення:

- власником всіх телерадіокомпаній є Уряд;
- телебачення є рупором правлячої партії та Уряду;
- чотири рівні системи управління телебаченням (державна, провінція, місто, село);
- маркетингова радіо, кінематографії та телебачення.

Телебачення великої азійської держави вражає передусім масштабом.

Телеглядачі можуть переглядати 300 каналів у відкритому доступі і більше 2500 в платних кабельних мережах.

Дротове телебачення КНР в порівнянні з супутниковим телебаченням володіє низкою переваг, що виявляються в інформативності, змістовності, зручній моделі обслуговування. Тому, починаючи з середини 90 років, численні нові телевізійні канали вважали дротове телебачення своїм головним способом трансляції.

У 2011 році частка дротового телебачення зросла на 49.43 % і вперше кількість глядачів перевищила 200 мільйонів. При цьому, 100 мільйонів громадян Китаю користуються цифровим телебаченням [1].

Наземне телебачення КНР включає в себе 47 телевізійних каналів; біля 2500 УКВ та 5600 НВЧ аналогових станцій, 800 цифрових станцій.

Сьогодні кабельні мережі КНР – це більше 100 каналів SD/HD, інформаційний сервіс, відео на замовлення, он-лайн-платежі, електронна комерція, ігри та доступ до мережі Інтернет

Мовлення іноземних каналів на територію Китаю за допомогою кабельних мереж регламентовано. У готелях є вільний доступ до BBC World (Велика Британія), CNN-international (США), Deutsche Welle (ФРН), TV Monde (Франція), ОРТ-міжнародний (Російська Федерація).

У здійсненні своєї зовнішньої політики Китай активно просуває міждержавні зв'язки з розвиненими країнами, будує добросусідські відносини з суміжними державами і активно співпрацює з країнами, що розвиваються [2, с. 86], що, власне, є вираженням відомої формули “чотирьох головних опор” зовнішньої політики КНР, в якій відносини з великими державами є ключем, з оточуючими країнами – пріоритетом, з країнами, що розвиваються – основою, а багатосторонні інститути – трибуною [3].

У липні 2013 року автором цієї статті взято участь у семінарі з питань телебачення та радіомовлення для директорів новин країн, що розвиваються.

Вказаний захід було організовано Науково-дослідним і навчальним інститутом державного управління у справах друку, радіо, кіно і телебачення Китайської Народної Республіки.

У семінарі взяли участь 20 представників з 19 країн, а саме: Антигуа і Барбуди, Самоа, Куби, Киргизстану, Непалу, Нігерії, Філіппін, Сьєрра-Леоне, Замбії, Занзібару, Уругваю, Лесото, Малаві, Камеруну, Кенії, Шрі-Ланки, Зімбабве, Узбекистану та України.

Під час семінару учасники заходу ознайомилися з роботою Центрального телебачення Китаю (Chinese Central Television – CCTV), Міжнародного радіо Китаю (China Radio International – CRI), Китайської телевізійної мережі (China Network Television – CNTV).

Центральне телебачення Китаю (CCTV) представляє цілу систему телевізійних каналів континентального Китаю. Загальна чисельність працівників CCTV складає біля 10 тисяч співробітників.

CCTV має одну з найбільших у світі телевізійних студій площею 1000 квадратних метрів.

Сьогодні CCTV має 22 телеканали власного виробництва, більшість з яких здійснюють цілодобове мовлення, зокрема:

- 1) CCTV-1 Головний;
- 2) CCTV-2 Фінанси та бізнес;
- 3) CCTV-3 Мистецтво та розваги;

- 4) CCTV-4 Міжнародний (китайською мовою, 3 канали: Азії, Америки та Європи);
- 5) CCTV-5 Спортивний;
- 6) CCTV-6 Кіно;
- 7) CCTV Військово-сільськогосподарський;
- 8) CCTV-8 Серіали;
- 9) CCTV-9 Документальний (2 канали: китайський та міжнародний);
- 10) CCTV-10 Наука і освіта;
- 11) CCTV-11 Китайська опера;
- 12) CCTV-12 Суспільство і право;
- 13) CCTV-13 Новини;
- 14) CCTV-14 Дитячий;
- 15) CCTV-15 Музикальний;
- 16) CCTV-NEWS International (англійською мовою);
- 17) CCTV-Міжнародний (французькою мовою);
- 18) CCTV-Міжнародний (іспанською мовою);
- 19) CCTV-Міжнародний (арабською мовою);
- 20) CCTV-Міжнародний (російською мовою), цільова аудиторія якого російськомовні глядачі на теренах колишнього Радянського Союзу;
- 21) CCTV-HD високої чіткості;
- 22) CCTV-3DTV тестовий [4].

CCTV має багатий досвід мовлення на інші країни. Вказана телерадіокомпанія активно залучає фахівців із інших держав. Частина ведучих та авторів програм запрошена з Росії, Білорусії та України. Ця ж практика застосовується і при роботі з англійською та іншими версіями каналу (арабською, французькою, іспанською тощо).

Існують спеціальні загальноосвітні канали, які передають лекції з предметів вищої й середньої школи.

У китайській сім'ї пульт тримає в руках дитина. Після того, як китайцям дозволили мати тільки одну дитину в сім'ї, діти стали просто предметом домашнього культу, їх так і називають – маленькі імператори. Маленькі жителі Китаю особливо люблять мультфільми й ігрові програми [5].

Вмикаючи телевізор на будь-якому каналі в будь-який час, навіть вночі, ви не зможете потрапити на контент, що зможе зашкодити фізичному, інтелектуальному чи духовному розвитку неповнолітніх.

Нагадаємо, що у більшості європейських країн для захисту дітей від інформації, що може зашкодити їхньому здоров'ю і розвитку, впроваджено системи маркування продукції, яка поширюється аудіовізуальними засобами масової інформації. В Китаї необхідність застосування такої системи просто відсутня.

Міжнародне радіо Китаю (CRI) веде мовлення 50-ма мовами, включаючи українську.

Поряд з традиційними медіа, в Китаї існують нові медіа. Наприклад, заходячи на веб-сайт можна отримати доступ до телевізійного та радіомовлення (IPTV).

Головне державне управління радіомовлення, кінематографії та телебачення Китайської Народної Республіки приділяє велику увагу розвитку телебачення в мережі Інтернет.

Сьогодні у Китаї впроваджено систему “China Mobile Multimedia Broadcasting” (СММВ), яка пов'язує в собі комплекс обладнання (передавачі, портативні приймачі для мобільних пристроїв), програмне забезпечення. Система СММВ вже працює в публічних місцях, міському транспорті та мобільній мережі.

Активно впроваджується технологія мобільного телебачення. Сучасні моделі китайських мобільних телефонів забезпечені приймачами СММВ.

Технологічною підтримкою китайських нових медіа є: цифрові наземні, кабельні та СММВ мережі; WI-FI, WIDI, AirPlay.

Головне державне управління радіомовлення, кінематографії та телебачення Китайської Народної Республіки зацікавлене в активному просуванні китайських каналів у світі.

Важливим елементом розвитку співпраці між Україною та КНР в інформаційній сфері є договірно-правова база.

11 листопада 2011 року Національна телекомпанія України та Центральне телебачення Китаю підписали Меморандум про співпрацю у галузі телебачення. Сторони домовилися здійснювати обмін телевізійними програмами, матеріалами, каталогами та сприяти обміну досвідом у сфері телебачення.

Співпраця між Першим національним та Центральним телебаченням Китаю передбачає наповнення телевізійного простору якісним телевізійним продуктом та оперативне висвітлення важливих національних і міжнародних подій, спортивних і культурних заходів, які відбуваються в Україні та Китаї.

Меморандумом передбачено співпрацю в різних телевізійних галузях – це і обмін новинами, програмами, документальними фільмами тощо.

14 листопада 2011 року відбулося підписання Угоди про співробітництво між Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та Головним державним управлінням радіомовлення, кінематографії та телебачення Китайської Народної Республіки [6].

Вказана Угода складається з 11 статей. Відповідно до Угоди сторони зобов'язалися:

- сприяти створенню належних умов для широкого й вільного поширення інформації для подальшого поглиблення знань про життя народів своїх держав;
- налагодженню та подальшому розвитку рівноправного й взаємовигідного співробітництва у сфері телебачення і радіо;
- заохочувати обмін спеціалістами в галузі телебачення і радіомовлення та відповідних науково-технічних галузях для обговорення питань, що становлять професійний інтерес;
- участі спеціалістів в галузі телебачення і радіомовлення у різних семінарах та конференціях, що проходять в Україні та КНР;
- обмінюватися інформацією та матеріалами про розвиток телебачення і радіомовлення у своїх державах;
- надавати допомогу обміну журналістами та знімальними групами аудіовізуальних засобів масової інформації у сфері телебачення і радіомовлення.

Зокрема, заохочуватиметься обмін спеціалістами в галузі телебачення і радіомовлення та їх участь у науково-практичних семінарах та конференціях, надаватиметься допомога в обміні журналістами та знімальними групами, а теле- і радіоорганізаціям – в обміні та трансляції теле- і радіопрограм, що ознайомлюють з політикою, економікою, суспільством, культурою і спортивним життям та з нагоди річниць їх національного дня (24 серпня для України і 1 жовтня для КНР).

Крім того, Сторони заохочуватимуть спільне виробництво теле- і радіопрограм. Таке виробництво має здійснюватися на підставі угод між його безпосередніми учасниками (аудіовізуальними засобами масової інформації у сфері телебачення і радіомовлення Сторін).

Виходячи з необхідності створення умов для оперативного висвітлення важливих національних і міжнародних, спортивних та культурних подій, що відбуваються в обох країнах, на сьогодні здійснюється підготовка до підписання Меморандуму про співробітництво між Національною радіокомпанією України і Міжнародним радіо Китаю.

Висновки.

З огляду на наведене, на сьогодні створено підґрунтя для повноцінного стратегічного партнерства у сфері телебачення і радіомовлення між Україною та КНР.

На часі – реалізація спільних проєктів, зокрема, щодо участі спеціалістів у галузі телебачення і радіомовлення у семінарах та конференціях, що проходять в Україні та КНР для обговорення питань, що становлять професійний інтерес.

Використана література

1. Су Юйфан. Масс-медиа КНР в условиях глобализации // Современные исследования социальных проблем. – 2012. – № 9. – С. 79.
2. Цзайци Л. Внешняя политика КНР и перспективы китайско-российских отношений // Мировая экономика и международные отношения. – 2004. – № 9. – С. 84-90.
3. Мамонов М. Инерция и новации во внешней политике Китая. – Режим доступа : [//www.intertrends.ru/twenty-four/005.htm](http://www.intertrends.ru/twenty-four/005.htm).
4. Википедия – свободная энциклопедия. – Режим доступа : [//www.en.wikipedia.org/wiki/China_Central_Television](http://www.en.wikipedia.org/wiki/China_Central_Television)
5. Катерина Дядюн. Сто кольорів китайського телебачення / “День”. – 2003. – № 127. – Режим доступа : [//www.day.kiev.ua/uk/article/media/sto-koloriv-kitayskogo-telebachennya](http://www.day.kiev.ua/uk/article/media/sto-koloriv-kitayskogo-telebachennya)
6. Угода про співробітництво між Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та Головним державним управлінням радіомовлення, кінематографії та телебачення Китайської Народної Республіки – Режим доступа : [//www.comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97548&cat_id=88119](http://www.comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97548&cat_id=88119)

~~~~~ * * * ~~~~~